

To: Evernote Upload [REDACTED] 5.1.2e
 From: Secretariaat CDK
 Sent: Thur 9/27/2018 4:13:20 PM
 Subject: 20180926, shell bespreekpunten

Begin doorgestuurd bericht:

Van: " [REDACTED] 5.1.2e " < [REDACTED] 5.1.2e @provinciegroningen.nl >
Datum: 26 september 2018 om 22:54:35 CEST
Aan: Paas F.J. < [REDACTED] 5.1.2e @provinciegroningen.nl >
Kopie: [REDACTED] 5.1.2e < [REDACTED] 5.1.2e @provinciegroningen.nl >, Secretariaat CDK < [REDACTED] 5.1.2e @provinciegroningen.nl >
Onderwerp: Doorst.:^[FSI] shell bespreekpunten^[PDI]

Beste Rene,
 Als het goed is, gaat Bgm PdO morgen bellen met van Loon
 Hieronder interne gespreksnotitie v gemeente
 Als er uitkomsten zijn bericht [REDACTED] 5.1.2e je of loopt er lijn via zijn ba naar mij
 Handig voordat je van Loon spreekt op Springtij as weekend

M.v.g.

[REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e
 [REDACTED] 5.1.2e
 [REDACTED] 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone
 Daarom zijn teksten soms staccato

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED] 5.1.2e ; [REDACTED] 5.1.2e < [REDACTED] 5.1.2e @groningen.nl >
Datum: 26 september 2018 om 18:21:26 CEST
Aan: [REDACTED] 5.1.2e den Oudsten < [REDACTED] 5.1.2e @groningen.nl >
Kopie: [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e < [REDACTED] 5.1.2e @groningen.nl >, [REDACTED] 5.1.2e [REDACTED] 5.1.2e < [REDACTED] 5.1.2e @groningen.nl >, [REDACTED] 5.1.2e @provinciegroningen.nl
 < [REDACTED] 5.1.2e @provinciegroningen.nl >

Onderwerp: shell bespreekpunten

Aanleiding voor telefoongesprek zou oorspronkelijk zijn: "Shell New Energies is van plan meer dan \$200 miljoen te investeren in nieuwe Shell-campus in Den Haag".

GCA:

Nu kan beter de GCA ingang worden gekozen voor het gesprek, mw. van Loon is uitgenodigd voor de opening van het GCA.

Shell heeft aan Rotterdam en Groningen een aanbod gedaan: "Shell staat positief tegenover het partnership met GCA en steunt het voorstel van de steden om zo de activiteiten rondom klimaatadaptatie en resilience te ondersteunen en een bijdrage te leveren. Shell is – naast focus op het gebied van klimaat mitigatie - actief op diverse pijlers van het centrum en de activiteiten van de steden zoals climate resilience en adaptatie (bv. onderzoek naar de resilience van haar assets, systeem integratie oplossingen), ecology based solutions maar ook op het gebied van climate-related financial disclosures (TCFD). Nadere invulling van het partnership (delen van kennis, verlenen van eventuele expertise) moet nog besproken worden in een zogenaamde expert meeting met experts van beide kanten". Deze meeting moet nog gaan plaats vinden. Groningen kijkt daar naar uit.

Shell New Energies: waar gaat het over?

Als onderdeel van haar ambitie om meer en schonere energie te leveren, voorziet Shell in de komende jaren een

sterke groei van haar New Energies-activiteiten. Tegen 2023 verwacht het energieconcern dat het aantal banen in haar New Energies-hub in Nederland groeit naar vijfhonderd tot zevenhonderd. Shell ziet potentieel voor verdere groei in de jaren daarna. Shell is ook van plan om meer dan 200 miljoen dollar te investeren in een nieuwe Shell-campus in Den Haag, daarnaast versterkt Shell haar Research & Development activiteiten in Amsterdam.

Uit het pers bericht van Shell:

De ambitie van Shell om meer en schonere energieoplossingen te leveren, wordt gedreven door de veranderende behoeften van de samenleving en commerciële kansen binnen de energietransitie. De New Energies-tak bouwt voort op Shell's ervaring met koolstofarme technologie en onderzoekt nieuwe commerciële modellen die zijn gericht op de mondiale energietransitie. De focus ligt op nieuwe brandstoffen en elektriciteit. Het opschalen van de New Energies-activiteiten tot een groot onderdeel van het bedrijf maakt onderdeel uit van de strategie van Shell. Wereldwijd verwacht Shell tot 2020 gemiddeld 1 tot 2 miljard dollar per jaar te investeren in New Energies.

Nederland is de bakermat van Shell's New Energies-tak. Van hieruit zijn de wereldwijde activiteiten van Shell op dit vlak de afgelopen twee jaar gecoördineerd. Dit onderdeel blijft gevestigd in Nederland, een land dat dankzij zijn strategische ligging, kennis en economie het potentieel heeft om een leider te zijn in de energietransitie.

Shell is ook van plan meer dan 200 miljoen dollar te investeren in haar hoofdkantoor in Den Haag. Volgens Marjan van Loon, president-directeur Shell Nederland, gaat deze ontwikkeling over investeren in Shell's toekomst in Nederland. Shell wil in Den Haag een moderne campus bouwen waar ook New Energies wordt gehuisvest. Shell wil een actieve rol spelen in de Nederlandse energietransitie. Het bedrijf wil de netto CO2-voetafdruk van haar energieproducten verminderen en haar belangen in koolstofarme activiteiten vergroten. Tegelijkertijd blijft Shell werken aan verbetering van de energie-efficiency van haar eigen processen.

Marjan van Loon zegt dat Shell zich richt op een breed scala van potentiële toekomstige investeringen binnen New Energies in Nederland: "Innovatieve investeringen binnen New Energies. Van het vergroten van onze windactiviteiten in de Noordzee, waar we een oprichtersbelang hebben in Borssele III/IV, tot verdere investeringen in waterstofoplossingen. Ook werken we aan een zonnepark in Moerdijk en aan verschillende oplossingen op het gebied van elektrische mobiliteit. Denk aan laadoplossingen, waarbij we onder meer voortbouwen op de overname van NewMotion in Nederland en de uitrol van ons snellaadpuntennetwerk onder de naam Shell Recharge."

Shell Technology Centre Amsterdam (STCA), dat een R&D-budget heeft van gemiddeld 1 miljoen dollar per dag, blijft dienen als één van Shell's drie wereldwijde hubs voor innovatie. De andere twee hubs bevinden zich in Houston en Bangalore. Met meer dan duizend hooggekwalificeerde wetenschappers en ingenieurs heeft STCA veel van Shell's toonaangevende consumentenproducten ontwikkeld. Deze omvatten onder andere de koolstofarmere brandstoffen en smeermiddelen afgeleid van aardgas.

Als Groningen als de leverancier van de nieuwe energie van Nederland wordt gezien (door ministerie van EZK zo benoemd) is de vraag gerechtvaardigd of er ook investeringen van Shell moeten neerslaan in Groningen! Als het regent in Den Haag, moet het druppelen in Groningen.

Andere opmerkingen voor in het gesprek

Vorig jaar is een traject gestart met Shell om te onderzoeken hoe en in welke mate er geïnvesteerd kan worden in Groningen. Toentertijd werden er bedragen van 100 miljoen genoemd. Het afgelopen jaar is de longlist uitgewerkt en is tot de drie onderstaande projecten gekomen. 5.1.2e 5.1.2e is aangesteld tot focal point Groningen. Ook is er enkele malen een bestuurlijk overleg geweest met provincie, gemeente en Shell.

We merken en horen dat de aandacht en de ambitie van Shell afneemt. Ongetwijfeld heeft dit te maken met de deal over het Groningenveld. Het lijkt verstandig om het komend bestuurlijk overleg dit te bespreken. Toch onderscheiden we drie afzonderlijke projecten:

1. buurtwarmte 050.

De wijkcentrale waar door Shell aan wordt gewerkt landt in een coöperatie/stichting, genaamd buurtwarmte 050. Shell heeft 1,2 miljoen beschikbaar voor het ontwerp. Daarvan is ca. 400 k beschikbaar voor interne Shell uren en de rest is een bijdrage aan buurtwarmte 050. Formeel zijn zij opdrachtgever voor het ontwerp, aanleg en exploitatie.

Medio 2019 wordt een besluit genomen over de haalbaarheid van het ontwerp. De financiering van de investering is dan ook aan de orde. Dat kan bijvoorbeeld via extern geleend geld (BNG, Triodos, Rabo) maar wellicht ook uit de bijdrage uit de Ollongregelden. Een mogelijkheid is ook dat door Shell wordt geïnvesteerd.

2. **Meerstad noord.** Met Shell is afgesproken om een werksessie te organiseren over de mogelijkheden voor een energiehub. Van belang is om dat te combineren met ontwikkelingen rondom restwarmte Eemshaven. Een datum met Shell is nog niet afgesproken. Een eerste interne verkenning samen met bureau Meerstad is geweest.

3. **Waterstof en OV:** Vorige week de tender door het ov-buro op de aanbestedingskalender gezet (30 bussen). De verwachting is dat Shell een aanbieding doet.

3.124 3.124

stad.